

Czwartek, 25 listopada 2020 r.

P9_TA(2020)0319

Zapewnienie bezpieczeństwa produktów na jednolitym rynku**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa produktów na jednolitym rynku (2019/2190(INI))**

(2021/C 425/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając dyrektywę 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów ⁽¹⁾,
- uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 768/2008/WE z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie wspólnych ram dotyczących wprowadzania produktów do obrotu, uchylającą decyzję Rady 93/465/EWG ⁽²⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/515 z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie wzajemnego uznawania towarów zgodnie z prawem wprowadzonych do obrotu w innym państwie członkowskim oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 764/2008 ⁽³⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE ⁽⁴⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów oraz zmieniające dyrektywę 2004/42/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i (UE) nr 305/2011 ⁽⁵⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1148 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii ⁽⁶⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/881 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie ENISA (Agencji Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa) oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 526/2013 (akt o cyberbezpieczeństwie) ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie zautomatyzowanych procesów decyzyjnych – zagwarantowanie ochrony konsumenta oraz swobodnego przepływu towarów i usług ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie kompleksowej europejskiej polityki przemysłowej w dziedzinie sztucznej inteligencji i robotyki ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 11 z 15.1.2002, s. 4.⁽²⁾ Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 82.⁽³⁾ Dz.U. L 91 z 29.3.2019, s. 1⁽⁴⁾ Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12.⁽⁵⁾ Dz.U. L 169 z 25.6.2019, s. 1.⁽⁶⁾ Dz.U. L 194 z 19.7.2016, s. 1.⁽⁷⁾ Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 15.⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0032.⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0081.

Czwartek, 25 listopada 2020 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie blockchain: przyszłościowa polityka handlowa ⁽¹⁰⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 grudnia 2018 r. w sprawie pakietu dotyczącego jednolitego rynku ⁽¹¹⁾,
 - uwzględniając swoje sprawozdanie okresowe z 14 listopada 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 – stanowisko Parlamentu z myślą o osiągnięciu porozumienia ⁽¹²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 października 2018 r. w sprawie technologii rozproszonego rejestru i łańcuchów bloków: budowanie zaufania do przepływów funduszy z pominięciem pośrednictwa bankowego ⁽¹³⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie norm europejskich dla XXI wieku ⁽¹⁴⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie dłuższego cyklu życia produktów: korzyści dla konsumentów i przedsiębiorstw ⁽¹⁵⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 maja 2016 r. w sprawie strategii jednolitego rynku ⁽¹⁶⁾,
 - uwzględniając swoje stanowisko przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 15 kwietnia 2014 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr .../2014 w sprawie bezpieczeństwa produktów konsumpcyjnych, uchylającego dyrektywę Rady 87/357/EWG oraz dyrektywę 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁷⁾,
 - uwzględniając Program prac Komisji na 2020 r. Unia, która mierzy wyżej (COM(2020)0037),
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 19 lutego 2020 r. na temat wpływu sztucznej inteligencji, internetu rzeczy i robotyki na bezpieczeństwo i odpowiedzialność (COM(2020)0064),
 - uwzględniając białą księgę Komisji z dnia 19 lutego 2020 r. w sprawie sztucznej inteligencji – Europejskie podejście do doskonałości i zaufania (COM(2020)0065),
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 lutego 2020 r. „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy” (COM(2020)0067),
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 marca 2020 r. w sprawie długofalowego planu działania na rzecz lepszego wdrażania i egzekwowania przepisów dotyczących jednolitego rynku (COM(2020)0094),
 - uwzględniając wytyczne w zakresie etyki dotyczące godnej zaufania sztucznej inteligencji (AI), opracowane przez grupę ekspertów wysokiego szczebla Komisji ds. AI i opublikowane w dniu 8 kwietnia 2019 r.,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 8 kwietnia 2019 r. „Budowanie zaufania do sztucznej inteligencji ukierunkowanej na człowieka” (COM(2019)0168),
 - uwzględniając sprawozdanie pt. „Policy and investment recommendations for trustworthy AI” [Zalecenia dotyczące polityki i inwestycji w zakresie godnej zaufania AI], opracowane przez grupę ekspertów wysokiego szczebla Komisji ds. AI i opublikowane w dniu 26 czerwca 2019 r.;
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (A9-0207/2020),
- A. mając na uwadze, że jednolity rynek towarów jest jednym z najważniejszych filarów gospodarczych UE, a handel towarami obecnie generuje blisko jedną czwartą PKB UE i stanowi trzy czwarte handlu wewnątrzunijnego;

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 388 z 13.11.2020, s. 141.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 388 z 13.11.2020, s. 39.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 363 z 28.10.2020, s. 179.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 11 z 13.1.2020, s. 7.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 334 z 19.9.2018, s. 2.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 334 z 19.9.2018, s. 60.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 76 z 28.2.2018, s. 112.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 443 z 22.12.2017, s. 722.

Czwartek, 25 listopada 2020 r.

- B. mając na uwadze, że dyrektywę w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów (dyrektywa 2001/95/WE) przyjęto w 2001 r. i że nawyki zakupowe konsumentów uległy zmianie ze względu na wzrost sprzedaży w handlu elektronicznym; mając na uwadze, że poprzednia próba zreformowania ww. dyrektywy przedstawiona przez Komisję w 2013 r. nie powiodła się;
- C. mając na uwadze, że niedopuszczalne jest, aby konsumenci w UE byli narażeni na produkty, które nie spełniają unijnych wymogów bezpieczeństwa lub są w inny sposób niezgodne z prawem, począwszy od stosowania niebezpiecznych chemikaliów w produktach po niebezpieczne oprogramowanie i inne zagrożenia dla bezpieczeństwa; mając na uwadze, że potrzebne są horyzontalne ramy prawne, które funkcjonowałyby jako siatka bezpieczeństwa i poprawiły ochronę konsumentów w celu osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony ich zdrowia i bezpieczeństwa;
- D. mając na uwadze, że wymiana towarów na jednolitym rynku jest powiązana z dynamiką światowego handlu towarami oraz efektywnością łańcuchów dostaw; mając na uwadze, że w związku z tym konieczne jest dopilnowanie, by granice zewnętrzne UE nadal dysponowały skuteczniejszymi i bardziej zharmonizowanymi narzędziami służącymi wykrywaniu niebezpiecznych produktów pochodzących z państw trzecich i zapobieganiu ich obiegowi na jednolitym rynku, aby wesprzeć przedsiębiorstwa przestrzegające przepisów oraz właściwą i skuteczną ochronę praw konsumentów;
- E. mając na uwadze, że przy wprowadzaniu środków mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa konsumentów, w szczególności w odniesieniu do produktów, w których zastosowano nowe technologie cyfrowe i które mogą być niebezpieczne, właściwe organy powinny należycie uwzględniać zasadę ostrożności;
- F. mając na uwadze, że powstające technologie zmieniają charakterystykę produktów i należy się nimi zająć w celu zapewnienia ochrony konsumentów i pewności prawa bez utrudniania innowacji; mając na uwadze, że sprawozdanie Komisji na temat bezpieczeństwa i odpowiedzialności w kontekście sztucznej inteligencji (AI), internetu rzeczy (IoT) i robotyki toruje drogę do osiągnięcia tego celu;
- G. mając na uwadze, że liczba produktów niebezpiecznych zgłaszanych za pośrednictwem europejskiego systemu Safety Gate (RAPEX) pozostaje bardzo wysoka, podobnie jak poziom sprzedaży produktów niebezpiecznych i niezgodnych z przepisami, a także mając na uwadze, że zgodność z ramami prawnymi UE, w szczególności z przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa produktów, w tym w procesie produkcji, przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa produktów;
- H. mając na uwadze, że uwzględnianie bezpieczeństwa produktów na etapie projektowania oraz domyślne bezpieczeństwo produktów mają zasadnicze znaczenie, ponieważ mogą poprawić bezpieczeństwo produktów na rynku;
- I. mając na uwadze, że unijny system nadzoru rynku koncentruje się głównie na podmiotach gospodarczych obecnych na jednolitym rynku, oraz mając na uwadze, że rozwój handlu elektronicznego powoduje, iż liczne produkty z państw trzecich są bezpośrednio wprowadzane do obrotu; mając na uwadze, że wiele z tych produktów nie spełnia jednak wymogów Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa i w związku z tym może szkodzić konsumentom, którzy często nie są świadomi takich zagrożeń;
- J. mając na uwadze, że poziom ochrony konsumentów nie powinien zależeć od tego, czy konsument dokonuje zakupu w internecie czy w tradycyjnym sklepie, a także mając na uwadze, że należy nadal propagować dobrowolne inicjatywy niektórych platform cyfrowych i internetowych platform handlowych; mając na uwadze, że nadal potrzebne są inne działania w celu zapewnienia wystarczającej ochrony konsumentów, ponieważ wiele produktów sprzedawanych za pośrednictwem internetowych platform handlowych nie jest zgodnych z unijnymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa, oraz mając na uwadze, że w związku z tym potrzebne są szersze ramy prawne w celu zapewnienia obowiązków i odpowiedzialności tych platform;
- K. mając na uwadze, że identyfikowalność produktów w całym łańcuchu dostaw ma zasadnicze znaczenie dla poprawy bezpieczeństwa i ochrony konsumentów;
- L. mając na uwadze, że w UE wiele towarów podrobionych jest zgłaszanych jako niebezpieczne i że stwarzają one poważne ryzyko dla zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów;
1. uważa, że kryzys związany z COVID-19 pokazał, iż z punktu widzenia ochrony ludności w UE ogromne znaczenie ma to, by bezpieczeństwo wszystkich produktów niezbędnych do stawienia czoła tej sytuacji nadzwyczajnej i wszystkim kryzysom, które mogą stanowić wyzwanie dla UE w przyszłości, było jak najwyższe, zwłaszcza w odniesieniu do sprzętu medycznego i ochronnego, produktów sprzedawanych w internecie i poza nim oraz produktów spoza UE; podkreśla w związku z tym, że platformy cyfrowe i internetowe platformy handlowe muszą podjąć proaktywne działania w celu zwalczania wprowadzających w błąd praktyk oraz dezinformacji w odniesieniu do produktów sprzedawanych w internecie; wzywa Komisję do zwrócenia szczególnej uwagi na bezpieczeństwo wyrobów medycznych przy zamawianiu wyposażenia na wypadek sytuacji kryzysowych; odnotowuje, że produkty bazujące na AI, IoT czy robotyce mogą zapewnić rozwiązania

Czwartek, 25 listopada 2020 r.

pomocne w zwalczaniu obecnego i przyszłych kryzysów, które mogą osłabić strategiczną pozycję UE; w związku z tym wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmożenia skoordynowanych działań w odniesieniu do ram dotyczących bezpieczeństwa produktów i powiązanych z nimi sieci;

Bezpieczeństwo wszystkich produktów

2. z zadowoleniem przyjmuje rozporządzenie (UE) 2019/1020 w sprawie nadzoru rynku, lecz podkreśla, że – z wyjątkiem kontroli produktów wprowadzanych na rynek Unii – ma ono zastosowanie wyłącznie do produktów podlegających unijnemu prawodawstwu harmonizacyjnemu, podczas gdy blisko jedna trzecia wszystkich produktów znajdujących się w obiegu w UE to produkty niezharmonizowane; wzywa Komisję do zaktualizowania i określenia dostosowanych przepisów dotyczących nadzoru rynku w odniesieniu do produktów zharmonizowanych i niezharmonizowanych oraz do dostosowania ich do ery cyfrowej, aby zapewnić równe warunki działania oraz zwiększyć bezpieczeństwo produktów;

3. wskazuje na potrzebę dostosowania przepisów dotyczących bezpieczeństwa produktów do nowych realiów rynkowych i transformacji cyfrowej w drodze reagowania na nowo pojawiające się rodzaje ryzyka i zagrożenia dla bezpieczeństwa konsumentów, a także rozwiązania związanych z tym problemami w zakresie bezpieczeństwa konsumentów oraz ochrony ich praw; zwraca się do Komisji o uwzględnienie w przeglądzie dyrektywy w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów wyzwań związanych z takimi powstającymi technologiami jak AI, IoT, robotyka, drukowanie przestrzenne i inne oraz o wskazanie i wyeliminowanie luk w istniejących przepisach, takich jak dyrektywa w sprawie maszyn i dyrektywa w sprawie urządzeń radiowych, przy czym należy unikać powielania przepisów i zapewnić spójne podejście do bezpieczeństwa produktów we wszystkich przepisach sektorowych, takich jak dyrektywa w sprawie zabawek i inne przepisy dotyczące konkretnych produktów, aby osiągnąć jak najwyższy poziom bezpieczeństwa konsumentów, a zarazem usunąć potencjalne przeszkody w rozwoju technologii przełomowych;

4. wzywa Komisję do ponownego zdefiniowania pojęć „produkt” i „bezpieczny produkt” w ramach przeglądu dyrektywy w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów oraz zapewnienia przy tym spójności z możliwym przeglądem innych aktów prawnych, takich jak dyrektywa w sprawie odpowiedzialności za produkty, aby odzwierciedlały złożoność powstających technologii, włącznie z produktami zawierającymi AI, IoT i robotykę, z samodzielnym oprogramowaniem oraz z programami komputerowymi lub aktualizacjami, które obejmują istotną zmianę produktu w rzeczywistości prowadzącą do powstania nowego produktu; wzywa Komisję, aby podczas przeglądu dyrektywy w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów priorytetowo potraktowała prawa konsumentów i pewność prawa dla konsumentów;

5. jest przekonany, że AI i inne powstające technologie zastosowane w produktach mogą zmienić cel produktów, a także mieć wpływ na ich bezpieczeństwo po wprowadzeniu do obrotu, w szczególności w wyniku aktualizacji oprogramowania lub w przypadku technologii samouczącej się; wzywa Komisję do rozważenia, czy uznawanie „wprowadzenia do obrotu” za decydujący moment na to, by podmiot gospodarczy zagwarantował bezpieczeństwo produktu, jest nadal właściwym podejściem, oraz wskazuje, że stała zgodność produktu z odpowiednimi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa produktów, w tym po zainstalowaniu oprogramowania, mogłaby stanowić właściwsze podejście w erze cyfrowej;

6. zgadza się, że aby systemy AI były wiarygodne, powinny być bezpieczne, zgodnie z wytycznymi w sprawie etyki dotyczącymi godnej zaufania AI, zwraca się do Komisji o pełne uwzględnienie zaleceń grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. AI i zgadza się, że konsumenci muszą być informowani o bezpieczeństwie AI i produktów, w których ją zastosowano; jest przekonany, że ogólnounijne podejście do AI ma kluczowe znaczenie dla rozwoju tej technologii w UE; podkreśla potrzebę opracowania wspólnej definicji, która powinna być okresowo aktualizowana w celu dostosowania jej do nowych osiągnięć technologicznych, a także potrzebę wymogów związanych z bezpieczeństwem w odniesieniu do AI, aby uniknąć dalszej fragmentacji jednolitego rynku wynikającej z różnic w ustawodawstwie krajowym; podkreśla, że UE musi podjąć działania w celu stworzenia ram dla inwestycji, infrastruktury danych, badań naukowych i wspólnych norm etycznych, które to ramy zwiększyłyby zaufanie konsumentów i przedsiębiorstw, zapewniły skuteczniejszą i sprawiedliwszą formę ochrony konsumentów oraz pewność prawa, poprawiły konkurencyjność gospodarczą UE, a także zachęciły do zakładania i rozwoju przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw, które prowadzą badania nad AI i wykorzystują ich wyniki; podkreśla, że Komisja powinna ocenić, jak technologia AI i blockchain mogłyby zostać wykorzystane do zwiększenia bezpieczeństwa produktów, na przykład dzięki opracowaniu interoperacyjnych baz danych dotyczących urazów spowodowanych przez niebezpieczne produkty znajdujące się w obiegu na jednolitym rynku;

7. uważa, że systemy AI – zarówno działające samodzielnie, jak i zastosowane w produkcji – powinny oferować wiele możliwości oraz wykorzystywać obiektywne zbiory danych wysokiej jakości, aby zapewnić wiarygodność i wspierać ochronę konsumentów; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji w sprawie budowania zaufania do sztucznej inteligencji ukierunkowanej na człowieka, w którym to komunikacie uwzględniono siedem kluczowych wymogów określonych w wytycznych grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. AI; podkreśla, że wytyczne te należy też uwzględniać na szczeblu międzynarodowym; podkreśla, że Komisja powinna dokonać przeglądu istniejących norm AI i skonsultować się z odpowiednimi zainteresowanymi stronami w celu oceny, jakie nowe normy są potrzebne; ponadto Komisja powinna przeprowadzać okresową ocenę unijnych ram prawnych dotyczących AI w celu zapewnienia bezpieczeństwa produktów oraz ochrony konsumentów i danych, a także interweniować w obszarach, w których konieczne jest wspieranie pewności prawa i zapewnienie harmonizacji przepisów w UE;

Czwartek, 25 listopada 2020 r.

Zgodność z przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa produktów

8. uważa, że zharmonizowane ramy oceny ryzyka, opracowane zgodnie z jasnymi i przejrzystymi kryteriami, będą skuteczne nie tylko z administracyjnego punktu widzenia, w szczególności dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), ponieważ pozwolą uniknąć niewspółmiernych obciążeń, ale również pod względem poprawy bezpieczeństwa konsumentów; w związku z tym wzywa Komisję do dalszej harmonizacji metod i do gruntownej oceny – wraz z odpowiednimi zainteresowanymi stronami – wykonalności systemów oceny ryzyka oraz do dostosowania ich wykorzystania w produktach o wysokim poziomie ryzyka, a także mechanizmów oceny zgodności, jeżeli jeszcze nie istnieją, w celu zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony produktów, w których zastosowano powstające technologie, na etapie projektowania lub domyślnego bezpieczeństwa tych produktów; podkreśla potrzebę zapewnienia spójnego podejścia do egzekwowania przepisów dotyczących bezpieczeństwa produktów i zwraca uwagę na możliwość wystąpienia znacznej asymetrii między rozwojem produktów z zastosowaniem powstających technologii a zdolnością organów publicznych do ich oceny; podkreśla w związku z tym, że państwa członkowskie powinny koordynować – przy wsparciu Komisji – swoje strategie zarządzania ryzykiem w odniesieniu do AI w kontekście krajowych strategii nadzoru rynku, aby zapewnić równe warunki działania wszystkim podmiotom gospodarczym;

9. jest zdania, że obecne luki w obowiązujących ramach prawnych negatywnie wpływają na prawa konsumentów w UE i konkurencyjność unijnych przedsiębiorstw, w szczególności MŚP i mikroprzedsiębiorstw; wzywa Komisję, by uwzględniła też zasadę „najpierw myśl na małą skalę” przy ocenie wpływu przyszłego prawodawstwa, w której powinna zwrócić należytą uwagę na potrzebę zapewnienia MŚP wsparcia w celu zmniejszenia możliwych obciążeń w związku z wprowadzeniem tych przepisów oraz w celu zagwarantowania stabilnego, przewidywalnego i odpowiednio uregulowanego otoczenia, w którym MŚP mogą prowadzić działalność;

10. wzywa Komisję do pilnego rozważenia unijnych poziomów odniesienia dla „piaskownic regulacyjnych” bez rezygnacji z zasady ostrożności, ponieważ mogą one zwiększyć bezpieczeństwo produktów dzięki dostarczeniu wiedzy eksperckiej na temat nowoczesnego sposobu oceny zgodności produktu z obowiązującym prawodawstwem; zauważa, że stworzenie jednolitego środowiska do testowania i usprawniania takich technologii jak AI pomoże przedsiębiorcom unijnym poradzić sobie z fragmentacją jednolitego rynku i skutecznie korzystać z potencjału wzrostu w całej UE; uznaje znaczącą rolę, jaką mogą pełnić ośrodki innowacji cyfrowych dzięki jednoczesnemu pełnieniu roli pośredników między regulatorami a przedsiębiorstwami oraz wspieraniu przedsiębiorstw typu start-up i MŚP w dostosowywaniu do nowych przepisów, a także ułatwianiu wejścia na rynek;

11. zwraca się do Komisji i państw członkowskich, by wzięły pod uwagę możliwość autonomicznego samouczenia się AI w całym cyklu życia produktu oraz by oceniły wykonalność stworzenia mechanizmów służących unikaniu nowych zagrożeń; apeluje, aby obowiązkowy nadzór ze strony człowieka był opcją domyślną w odniesieniu do produktów wysokiego ryzyka opartych na AI, a także aby opracowano skuteczne kontrole takich produktów w całym łańcuchu dostaw z wiarygodnymi i bezstronnymi procedurami zapewniającymi bezpieczeństwo produktów i prawo konsumentów do komunikacji osobistej zamiast komunikacji z systemami zautomatyzowanymi; podkreśla, że silne prawa konsumentów wspierają rozwój bezpiecznych i innowacyjnych produktów opartych na AI;

12. zachęca dostawców powstających technologii do włączania do nich mechanizmów bezpieczeństwa i ochrony, w tym mechanizmów samonaprawy, aby zapobiec wgrzywaniu oprogramowania, które może zagrażać bezpieczeństwu konsumentów, do zwiększania wiedzy na temat problemów związanych z bezpieczeństwem oferowanych produktów oraz do zapewniania i poprawy bezpieczeństwa w całym cyklu życia produktów; zwraca się do Komisji o przeanalizowanie, czy trwałość, możliwość ponownego użycia, ulepszenia i naprawy produktów mogą mieć wpływ na ich bezpieczeństwo; zauważa jednak, że wiele podmiotów gospodarczych nie zawsze skutecznie kontroluje swoje produkty w całym okresie ich użytkowania oraz że szereg innych stron może odpowiadać za różne elementy produktów;

13. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, by bezpieczeństwo i prywatność uwzględniano na etapie projektowania infrastruktury sieciowej jako opcję domyślną, włącznie z nowymi technologiami komunikacyjnymi typu 5G, w celu poprawy bezpieczeństwa produktów podłączonych do tej infrastruktury; podkreśla, że ryzyko związane z aktualizacjami oprogramowania, wadliwymi danymi i utratą łączności może stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa i zdrowia, oraz wzywa Komisję do aktualizacji obecnego prawodawstwa dotyczącego bezpieczeństwa produktów, aby wyeliminować te zagrożenia;

14. jest przekonany, że brak cyberbezpieczeństwa lub niski poziom cyberbezpieczeństwa urządzeń podłączonych do sieci i usług powiązanych może zagrażać bezpieczeństwu produktów oraz że należy zająć się tą kwestią w ramach horyzontalnego przeglądu odpowiednich przepisów i zaleceń; w związku z tym wzywa Komisję do dopilnowania, aby zakres przeglądu dyrektywy w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów uwzględniał również wyzwania dotyczące cyberbezpieczeństwa i nowe tendencje oraz aby wszystkie urządzenia były na bieżąco uaktualniane zgodnie z nieustannie ewoluującymi normami branżowymi dotyczącymi sieci;

Czwartek, 25 listopada 2020 r.

15. podkreśla, że unijny akt o cyberbezpieczeństwie jest jednym z głównych narzędzi służących zwiększeniu cyberbezpieczeństwa na szczeblu UE, lecz jego podstawą jest wyłącznie dobrowolny system certyfikacji; wzywa Komisję, by oceniła potrzebę opracowania unijnego systemu certyfikacji cyberbezpieczeństwa obejmującego produkty, w których stosuje się takie powstające technologie jak AI, IoT i robotyka, zgodnie z unijnymi ramami cyberbezpieczeństwa, przy czym należy zawsze uwzględniać aspekty sektorowe, a także potrzebę opracowania odnośnych obowiązkowych systemów certyfikacji produktów konsumenckich z przewidzianą możliwością ich szybkiego aktualizowania w celu dostosowywania do bieżących zagrożeń bez utrudniania innowacji; w związku z tym wzywa Komisję, by oceniła potrzebę przyjęcia przepisów dotyczących obowiązkowych wymogów w zakresie cyberbezpieczeństwa i odpowiednich mechanizmów nadzoru rynku;

Skuteczny nadzór rynku

16. podkreśla, że wiele organów nadzoru rynku w UE odczuwa w ciągu ostatnich kilku lat brak zasobów finansowych i ludzkich, oraz zachęca Komisję i państwa członkowskie – w zakresie, w jakim pozwalają im na to odpowiednie kompetencje – do zwiększenia tych zasobów i wiedzy fachowej organów nadzoru rynku, do zacieśnienia współpracy między nimi i do opracowania wspólnych działań, w tym na poziomie transgranicznym i na rynkach internetowych, do poprawy efektywności i skuteczności kontroli oraz do zapewnienia organom nadzoru rynku, w tym organom celnym, odpowiedniego personelu, aby mogły identyfikować produkty niebezpieczne, szczególnie z państw trzecich, i zapobiegać ich obiegowi na rynku wewnętrznym; podkreśla w tym kontekście szczególne znaczenie zapewnienia właściwym organom nowoczesnego sprzętu oraz dopilnowania, by stosowały innowacyjne technologie, a ponadto podkreśla, że dostęp do odpowiedniej dokumentacji, takiej jak dokumentacja oprogramowania i zbiory danych związane z bezpieczeństwem produktów, ma kluczowe znaczenie dla umożliwienia organom nadzoru rynku wykonywania działań i oceny zgodności produktów z odpowiednimi przepisami bezpieczeństwa;

17. w kontekście wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027 podkreśla znaczenie Programu na rzecz jednolitego rynku dla wspierania i wzmacniania skutecznych organów nadzoru rynku w wykonywaniu powierzonych im zadań na całym rynku wewnętrznym oraz dla zapewnienia jednolitego egzekwowania przepisów dotyczących bezpieczeństwa produktów w całej UE, aby na rynku wewnętrznym udostępniane były wyłącznie bezpieczne i zgodne z przepisami produkty, które gwarantują wysoki poziom ochrony konsumentów; w związku z tym ponawia apel do Komisji i Rady o zwiększenie i zapewnienie odpowiednich zasobów oraz specjalnej linii budżetowej, a ponadto wzywa państwa członkowskie do przeznaczania wystarczających środków na krajowe służby celne; wzywa negocjujące strony międzyinstytucjonalne, by zapobiegały zmniejszaniu budżetów przeznaczonych na Program na rzecz jednolitego rynku i programy celne w ramach WRF;

18. podkreśla, że choć działania w dziedzinie nadzoru rynku mają na celu ochronę ogólnego interesu publicznego, a podrabiane produkty odnoszą się do ochrony prywatnych praw własności intelektualnej, istnieje związek między podrabianymi produktami a zagrożeniami dla zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów; wzywa zatem Komisję, by zadbała o lepszy i jaśniejszy obraz zjawiska podrabiania towarów oraz możliwej roli organów nadzoru rynku i internetowych platform handlowych w lepszej ochronie zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów w UE, w tym dzięki skutecznemu egzekwowaniu przepisów celnych i harmonizacji kontroli celnych w całej UE; zachęca organy nadzoru rynku do korzystania z takich nowych technologii jak AI i blockchain, aby zapewnić możliwość stosowania analizy danych do ograniczania ryzyka, poprawy zgodności z przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa produktów i ochrony konsumentów przed podrabianymi produktami;

19. wzywa Komisję i państwa członkowskie do określenia minimalnej częstotliwości pobierania próbek; zwraca się do organów nadzoru rynku o regularne wykonywanie właściwych dla danego sektora badań typu Tajemniczy Klient lub stosowanie dni akcji kontrolnych na wzór działań sieci współpracy w zakresie ochrony konsumenta; dodaje, że należy zwrócić szczególną uwagę na kategorie produktów najczęściej zgłaszanych w systemie RAPEX oraz zastosować odpowiednie środki ograniczające w przypadku stwierdzenia zagrożenia; zaleca, aby solidną podstawą tych środków były narzędzia analizy danych; podkreśla, jak ważne jest, by państwa członkowskie nakładały skuteczne kary na sprawców naruszeń;

20. wzywa Komisję do szybkiego przyjęcia aktów wykonawczych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2019/1020, a w szczególności jego art. 25, w którym określono poziomy odniesienia i techniki kontrolowania produktów zharmonizowanych i niezharmonizowanych, a także do uwzględniania minimalnych wymogów dotyczących kontroli produktów wprowadzanych na rynek unijny, aby zapewnić spójne, skuteczne i jednolite egzekwowanie prawa Unii;

21. podkreśla, że produkty nabywane przez konsumentów bezpośrednio od podmiotów gospodarczych spoza UE muszą podlegać skutecznym kontrolom w celu zapewnienia ich zgodności z ramami prawnymi UE; wzywa organy nadzoru rynku, w tym organy celne, do poddawania tych produktów odpowiednim kontrolom; wzywa Komisję, by zbadała możliwość zobowiązania podmiotów gospodarczych spoza UE do wyznaczenia w odniesieniu do produktów niezharmonizowanych podmiotu gospodarczego w UE, który przekazywałby organom nadzoru rynku informacje lub dokumenty dotyczące bezpieczeństwa produktu i współpracował z nimi w celu dopilnowania, by podjęto działania naprawcze służące usunięciu niezgodności;

Czwartek, 25 listopada 2020 r.

22. zwraca się do Komisji o współpracę z organami regulacyjnymi państw trzecich, wymianę związanych z nadzorem rynku informacji dotyczących niebezpiecznych produktów oraz uwzględnianie i egzekwowanie przepisów dotyczących nadzoru rynku we wszystkich unijnych umowach o wolnym handlu, aby przedsiębiorstwa spoza UE, które sprzedają produkty na rynku wewnętrznym, podlegały takim samym wymogom w zakresie bezpieczeństwa produktów jak przedsiębiorstwa unijne;

23. wzywa Komisję do zacieśnienia na szczeblu unijnym i międzynarodowym współpracy między organami ochrony konsumentów, organami nadzoru rynku, organami celnymi i innymi odpowiednimi organami, aby zapewnić zharmonizowane i jednolite kontrole we wszystkich miejscach wprowadzenia na terytorium Unii, umożliwić szybką wymianę informacji o niebezpiecznych produktach oraz zwiększyć koordynację takich środków wykonawczych jak kontrole zgodności z ramami prawnymi UE i kary; w tym kontekście wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia interakcji między unijnymi i krajowymi publicznymi bazami danych dotyczącymi nielegalnych produktów; wzywa Komisję, by w ramach zapewnianych przez rozporządzenie (UE) 2019/1020 umożliwiła stosowanie systemu informacyjnego i komunikacyjnego do celów nadzoru rynku, który to system powinien funkcjonować równolegle ze wspólnym systemem zarządzania ryzykiem celnym, w celu zacieśnienia współpracy i zwiększenia wymiany informacji między państwami członkowskimi i Komisją;

24. wzywa Komisję do priorytetowego potraktowania bezpieczeństwa produktów w planie działania w dziedzinie kontroli celnych;

Bezpieczne produkty na internetowych platformach handlowych

25. podkreśla, że konsumentom należy oferować również bezpieczne produkty niezależnie od tego, czy dokonują zakupów w internecie czy poza nim, oraz odnotowuje zobowiązanie internetowych platform handlowych do zapewnienia bezpieczeństwa produktów⁽¹⁸⁾, a zarazem podkreśla jego dobrowolny charakter, ograniczony udział podmiotów działających na rynku oraz brak szczegółowych kluczowych wskaźników skuteczności zapewniających miarodajną ocenę wysiłków sygnatariuszy; wzywa Komisję, by zachęcała inne internetowe platformy handlowe do przyłączenia się do tej inicjatywy i do przekazywania konsumentom jasnych informacji na temat ich praw i sprzedawców detalicznych, by oceniła rolę, jaką internetowe platformy handlowe mogą odegrać w ograniczeniu obiegu niebezpiecznych produktów, a także by zaproponowała obowiązkowe przepisy dotyczące obowiązków i odpowiedzialności platform handlowych mających siedzibę w UE i poza nią w ramach aktu o usługach cyfrowych, przeglądu dyrektywy w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów i wszelkich innych odpowiednich przepisów;

26. podkreśla potrzebę stworzenia równych warunków działania zarówno dla platform z UE, jak i z państw trzecich pod względem zgodności z przepisami UE dotyczącymi bezpieczeństwa produktów; wzywa Komisję, aby wraz z organami nadzoru rynku prowadziła badania nad bezpieczeństwem produktów z państw trzecich, aktywniej monitorowała internetowe platformy handlowe i zwiększyła ich odpowiedzialność; wzywa Komisję, by we współpracy z organizacjami konsumenckimi i państwami członkowskimi usprawniła informowanie konsumentów o możliwych zagrożeniach związanych z niezgodnymi z przepisami produktami z państw trzecich kupowanymi za pośrednictwem internetowych platform handlowych; zachęca Komisję, by wprowadziła wobec internetowych platform handlowych wymóg stosowania tych samych przepisów do wszystkich podmiotów oferujących produkty konsumentom w UE, w tym podmiotów mających siedzibę w państwach trzecich;

27. uważa, że chociaż platformy internetowe, takie jak internetowe platformy handlowe, przyniosły korzyści zarówno sprzedawcom detalicznym, jak i konsumentom dzięki urozmaiceniu wyboru i obniżeniu cen, jednocześnie coraz większa liczba sprzedawców – zwłaszcza z państw trzecich – oferuje na jednolitym rynku produkty niebezpieczne lub nielegalne; w związku z tym wzywa internetowe platformy handlowe do jak najszybszego reagowania na zgłoszenia w systemie RAPEX oraz do skutecznej i proaktywnej współpracy z właściwymi organami państw członkowskich, natychmiastowego wycofywania niebezpiecznych produktów i podejmowania działań zapobiegających ich ponownemu pojawieniu się na rynku; zwraca się do Komisji o zobowiązanie internetowych platform handlowych do skutecznego reagowania na produkty niebezpieczne, w tym w drodze informowania konsumentów, jeżeli kupili produkt niebezpieczny lub w inny sposób niezgodny z wymogami; zachęca internetowe platformy handlowe, aby w przypadku zgłoszenia się do nich organizacji konsumenckich ostrzegały o niebezpiecznym produkcie i współpracowały z tymi organizacjami w celu oceny potencjalnego ryzyka;

28. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o dopilnowanie, aby internetowe platformy handlowe zacieśniły współpracę w ramach wspólnych działań i działań realizowanych z właściwymi organami, sprawdzały zgłoszenia w systemie RAPEX przed umieszczeniem produktów na swoich stronach internetowych, niezwłocznie usuwały produkty zidentyfikowane w tym systemie jako niebezpieczne, wymieniały informacje o sprzedawcach, którzy łamią przepisy, podejmowały wobec nich i ich łańcucha dostaw skuteczne i odstraszające działania, wprowadziły solidny system weryfikacji tożsamości użytkowników biznesowych oraz opracowały łatwo dostępne ogólnounijne narzędzie umożliwiające konsumentom zgłaszanie produktów niebezpiecznych;

⁽¹⁸⁾ Zobowiązanie do zapewnienia bezpieczeństwa produktów (Product Safety Pledge) jest dobrowolnym zobowiązaniem podjętym przez internetowe platformy handlowe od czerwca 2018 r. w odniesieniu do bezpieczeństwa niezwywnościowych produktów konsumpcyjnych sprzedawanych w internecie przez sprzedawców zewnętrznych.

Czwartek, 25 listopada 2020 r.

29. wzywa Komisję do oceny, jak internetowe platformy handlowe mogłyby usprawnić łączność z systemem RAPEX, o ile zostanie on zmodernizowany i osiągnięta kompatybilność, np. przez interfejs programowania aplikacji, aby umożliwić otrzymywanie ostrzeżeń o zgłoszonych produktach oraz dopilnować, by produkty oferowane do sprzedaży były bezpieczne, a ponadto wzywa Komisję, by zobowiązała internetowe platformy handlowe do umieszczenia linku do systemu RAPEX na ich stronach internetowych w celu zwiększenia wiedzy na temat tej platformy;

30. zwraca się do Komisji o ocenę wymogu, zgodnie z którym platformy internetowe muszą wprowadzić skuteczne i odpowiednie zabezpieczenia, aby przeciwdziałać pojawianiu się reklam niebezpiecznych produktów niezgodnych z ramami prawnymi UE, w tym reklam lub wprowadzających w błąd gwarancji i oświadczeń dostawców lub klientów, oraz o dołączenie do niej szczegółowej oceny skutków takich przepisów, włącznie z analizą opłacalności bazującą na zasadzie proporcjonalności w odniesieniu do platform internetowych;

31. wzywa Komisję do wynegocjowania w ramach WTO ambitnego porozumienia w sprawie handlu elektronicznego, aby poprawić na szczeblu unijnym i międzynarodowym przestrzeganie przepisów dotyczących bezpieczeństwa produktów sprzedawanych przez internet;

Program norm opracowany przez Komisję na rok 2020 a identyfikowalność

32. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w unijnym programie normalizacyjnym na rok 2020 uwzględniono takie wyzwania pojawiające się na jednolitym rynku cyfrowym jak AI, IoT, ochrona danych, w tym danych na temat zdrowia, cyberbezpieczeństwo i zautomatyzowana mobilność; zwraca się do Komisji, by upoważniła Europejski Komitet Normalizacyjny, Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki oraz Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych do wspierania procesu kształtowania zharmonizowanych norm, w tym dla tradycyjnych sektorów, które wcześniej nie korzystały z IT, w celu zapewnienia bezpiecznego stosowania nowych i interoperacyjnych technologii cyfrowych na jednolitych zasadach w całej UE; podkreśla, że należy opracować normy, w szczególności dla niektórych kategorii produktów, takich jak środki ochrony indywidualnej, aby zapewnić najwyższy poziom bezpieczeństwa mężczyzn i kobiet; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania udziału wszystkich zainteresowanych stron, w tym stowarzyszeń konsumentów i przedsiębiorców, w działaniach normalizacyjnych;

33. podkreśla, że skuteczna i wydajna identyfikowalność w całym łańcuchu dostaw ma kluczowe znaczenie dla poprawy bezpieczeństwa i jakości produktów zgodnie z ramami prawnymi UE oraz ochrony unijnych konsumentów, ponieważ jasne i wiarygodne informacje na temat produktów zapobiegają niepewności wśród konsumentów, w tym osób z niepełnosprawnościami, pozwalają im dokonywać świadomych wyborów na podstawie odpowiednich informacji oraz umożliwiają organom nadzoru rynku realizację działań; zwraca się do Komisji o odpowiednie zaktualizowanie przepisów dotyczących wymogów w zakresie identyfikowalności produktów niezharmonizowanych;

34. zwraca się do Komisji o ocenę, jak technologia rozproszonego rejestru, taka jak blockchain, mogłaby zwiększyć bezpieczeństwo produktów dzięki poprawie ich identyfikowalności w całym łańcuchu dostaw, w tym dzięki ich normalizacji; uważa, że opracowanie wiarygodnych i możliwych do sprawdzenia informacji elektronicznych pozwoliłoby na uproszczenie i zwiększenie skuteczności kontroli organów nadzoru rynku;

Wycofywanie produktów od konsumentów

35. zwraca uwagę, że konsumenci słabo reagują na wycofywanie produktów i że niebezpieczne produkty pozostają w użyciu, nawet jeśli zostały wycofane; zwraca się do Komisji o opublikowanie w zrozumiałym języku wytycznych dotyczących procedur wycofywania produktów od konsumentów, w tym listy kontrolnej z konkretnymi wymogami, oraz o przekazywanie jasnych informacji dotyczących poziomów odniesienia wykorzystywanych przez organy nadzoru rynku, aby zwiększyć liczbę konsumentów, do których docierają informacje o wycofaniu produktu, przy jednoczesnym uwzględnieniu faktu, że MŚP, a w szczególności mikroprzedsiębiorstwa mogą potrzebować dodatkowej pomocy we wdrażaniu tych wytycznych;

36. w związku z tym zwraca się do sprzedawców detalicznych, internetowych platform handlowych i stowarzyszeń konsumentów o odgrywanie większej roli w wycofywaniu niebezpiecznych produktów zakupionych w internecie lub poza nim oraz przekazywanie konsumentom odpowiednich i wiarygodnych informacji, a ponadto wzywa sprzedawców detalicznych i internetowe platformy handlowe do dopilnowania, by produkty były szybko usuwane z internetowych platform handlowych i półek oraz wycofywane od konsumentów; zwraca się do Komisji i państw członkowskich o zobowiązanie internetowych platform handlowych do wprowadzenia skutecznych mechanizmów pozwalających im dotrzeć do użytkowników, nabywców i sprzedawców niezależnie od tego, czy są to osoby fizyczne czy przedsiębiorstwa, w celu jak najszybszego informowania ich w razie konieczności wycofania produktów; zwraca się do Komisji o ocenę, jak nowe technologie i algorytmy mogą zwiększyć skuteczność tego procesu, oraz o zapewnienie przekazywania informacji większej liczbie konsumentów, których to dotyczy;

Czwartek, 25 listopada 2020 r.

37. pilnie apeluje do Komisji i państw członkowskich o wzmocnienie transgranicznej wymiany najlepszych praktyk w zakresie wycofywania produktów od konsumentów, o rozważenie zwiększenia wskaźników rejestracji produktów, aby ułatwić identyfikację i aktywne informowanie konsumentów, do których trafiły niebezpieczne produkty, nawet w przypadku zakupów transgranicznych, oraz o umożliwienie podmiotom gospodarczym wykorzystywania danych – takich jak programy lojalnościowe – w celu docierania do konsumentów bez naruszania przepisów ogólnego rozporządzenia o ochronie danych; wzywa stowarzyszenia konsumentów do zacieśnienia współpracy z organami nadzoru rynku w dziedzinie procedur wycofywania produktów dzięki umieszczaniu na ich stronach internetowych list produktów zidentyfikowanych jako niebezpieczne w systemie RAPEX;

38. apeluje do Komisji i państw członkowskich o sporządzenie prostego i zharmonizowanego sprawozdania zawierającego informacje zwrotne dotyczące wycofania produktów od konsumentów, które to sprawozdanie podmioty gospodarcze będą przekazywały organom nadzoru rynku z myślą o ocenie skuteczności wycofania;

o

o o

39. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
